

БО ЯНЫ — БАЦЬКІ

...«Звязда» у нашу родную хату прыходзіла, здаецца, заўсёды, павяліла чыталася, перачыталася, у многім дапамагала. На дапамогу мы разлічваем і цяпер.

Справа ў тым, што 28 жніўня нашы самыя лепшыя ў свеце бацькі адзначаюць 50-годдзе сумеснага жыцця, залатое вяццелле! Не раскажыце пра ўсё, што давялося ім перажыць, бо лёс іх ніколі не пеціць! Але ж яны (як здавалася нам, дзецям) заўсёды разумелі адно аднаго, заўсёды падтрымлівалі.

А яшчэ, не пакладаючы рук, усё жыццё працавалі. У калгасе — гэта само сабой: колькі клопатаў было дома! Нас, дзяцей, у бацькоў чацвёрта — чатыры дачкі. І ніводную, ніколі яны не абдзялілі сваім клопатам, сваёй увагай. Можна сказаць, трэспіла над намі, пакуль мы былі маленькімі... З усіх сілаў дапамагаюць цяпер. Дапамагаюць тым, што проста жывуць на свеце! І нам ёсць да каго прытуліцца, ёсць з кім падзяліць свае турботы і радасці, ёсць да каго прыхаць.

Вельмі радасна, што ў роднай хаце ўсім нам, па-ранейшаму, хапае месца, што там цёпла і ўтульна, што на стала, заўсёды, усё тая ж, любімая з дзяцінства прысмакі, бо бацькі па-ранейшаму трымаюць карову, свіней, курэй. Каля хаты свая, хай невялікая, але ж пасека, дагледжаны агарод.

Угаворвалі мы іх (маме сёлета 70!) пашкадаваць сябе, паберачыся, але з гэтага нічога не выйшла. Бо яны не могуць без працы. І без таго, каб не дапамагалі нам, дзецям.

Таму сёння вельмі хочацца нізка пакланіцца ім, шчыра падзякаваць за пражытыя гады, за ўсё, што яны зрабілі і робяць для нас. А яшчэ — пажадаць, каб жылі доўга-доўга, каб былі здаровымі, каб радаваліся кожнаму новаму дню... Каб у вокнах нашай роднай хаты заўсёды было святло!

З павагай чатыры дачкі, тры зяці, сем унучак, унук і тры праўнукі Рагіны Мар'янаўны і Альберта Антонавіча ГАРЦУНОВІЧАУ.

Ад рэдакцыі: друкуючы гэты, не зусім звычайны «ліст у нумар», «Звязда» (як вы разумееце) далучаецца да ўсіх віншаванняў...

А яшчэ — ганарыцца. Што ў яе — такія падлісчыкі. І ў падлісчыкаў — дзеці...

Пашыраны пералік абсталявання, пры ўвозе якога ў Беларусь прадастаўляецца растэрміноўка выплаты ПДВ

Пашыраны пералік тэхналагічна абсталявання, пры ўвозе якога ў Беларусь прадастаўляецца растэрміноўка выплаты падатку на дабаўленую вартасць.

У яго, у прыватнасці, уключаюцца машыны, абсталяванне, механізмы, апараты, установак, апараты, прыборы або ўстаноўкі, часткі да іх, а таксама розьвертвары і ёмістасці з чорных металаў, адносна якіх устаноўлена стаўка ўвазнай мыйтнай пошліны нуль працэнтаў. Аднаводна аднасна тэхналагічна абсталявання і запасных частак да яго прадастаўляецца частка да іх, а таксама розьвертвары і ёмістасці з чорных металаў, адносна якіх устаноўлена стаўка ўвазнай мыйтнай пошліны нуль працэнтаў. Аднаводна аднасна тэхналагічна абсталявання і запасных частак да яго прадастаўляецца частка да іх, а таксама розьвертвары і ёмістасці з чорных металаў, адносна якіх устаноўлена стаўка ўвазнай мыйтнай пошліны нуль працэнтаў.

Дэкрэт уступае ў сілу з дня яго афіцыйнага апублікавання, з'яўляецца часовай і прадастаўляецца на разгляд Нацыянальнага сходу.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнт Беларусі павіншаваў Уладзіміра Вароніна з Днём незалежнасці Малдовы

Кіраўнік беларускай дзяржавы Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Прэзідэнта Малдовы Уладзіміра Вароніна з нацыянальным святам — Днём незалежнасці.

Аляксандр Лукашэнка выказаў перакананасць, што адносіны дружбы і супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Малдовай, якія маюць глыбокі гістарычны карані, будуць і надалей развівацца ў інтарэсах двух народаў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Кантралёры правярылі аўтастанкі

Супрацоўнікі Камітэта дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці выявілі шэраг парушэнняў пры правярцы работы аўтамабільных стаянак.

У прыватнасці, на стаянках у Полацку і ў Віцебску ўстаноўлены факты «паркоўкі» аўто без аплаты. На адной з іх (стаянка полацкага прадпрыемства «Задор») на момант правяркі стаялі шэсць аўто. Больш за тое, як устаноўлі кантралёры, ніякіх дагавораў з уладальнікамі гэтых машын не падпісвалі. Праверачам тым тэкстам не маглі дакладна растлумачыць, якім чынам устаноўляюцца тарыфы на паслугі.

Падчас правяркаў устаноўлі парушэнні правілаў арганізацыі, будаўніцтва стаянак. Рэжымы работы многіх стаянак не былі ўзгоднены з мясцовымі выканаўчымі органамі ўлады.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Родная газета на роднай мове

28 ЖНІўНЯ 2008 г.
ЧАЦВЕР
№ 161
(26274)

Кошт 450 рублёў
ВДАЕЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 г.

ЖНІВЕНЬ: ТРАЙНЯТЫ ПАЙШЛІ!

Адразу трое нованароджаных, два хлопчыкі і дзяўчынка, нарадзіліся ў сям'і Аляксандры (на фота) і Дзмітрыя АДАМОВІЧАУ з пасёлка Краснасельск (Ваўкавыскі раён). 26 жніўня ў Гродзенскім абласным перынатальным цэнтры з'явіліся на свет два хлопчыкі вагой 1770 і 1880 і дзяўчынка вагой 1780 грамаў.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

Пацярпелым ад выбуху 4 ліпеня ў Мінску будзе аказана матэрыяльная дапамога

Асобам, пацярпелым у выніку выбуху ў Мінску 4 ліпеня 2008 года ў час правядзення святковых мерапрыемстваў, прысвечаных Дню Незалежнасці Беларусі, будзе аказана матэрыяльная дапамога. Аднаводна ўказ № 442 Прэзідэнта Беларусі падпісаў 26 жніўня.

Так, тым, хто атрымаў цяжкія цялесныя пашкоджанні, будзе выплачана 100 базавых велічын, менш цяжкія — 50 базавых велічын, лёгкія цялесныя пашкоджанні — 20 базавых велічын. Пры ўстаноўленні інваліднасці памер матэрыяльнай дапамогі працягваецца з улікам раней правадзенай выплат, да 400 базавых велічын інваліднасці I і II групы і да 200 базавых велічын — інваліднасці III групы.

Пацярпелым у выніку выбуху асобам будзе назначаны дапамогі па часовай непрацаздольнасці ў памеры 100 працэнтаў сярэднядзённага (сярэднегадзіннага) заробку за рабочыя дні (гадзінны) па графіку іх работы за ўвесь перыяд, засведчаны лістам непрацаздольнасці. Ім таксама бясплатна прадастаўляць лекавыя і тэхнічныя сродкі сацыяльнай рэабілітацыі па заключэнні медыка-рэабілітацыйных або ўрачэбна-кансультацыйных камісій дзяржаўных арганізацый аховы здароўя.

Указ уступае ў сілу праз 10 дзён пасля яго афіцыйнага апублікавання, за выключэннем некастрычаных пунктаў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

РОЗГАЛАС

НАПЯРАДАДНІ І ВЕРАСНЯ Ў СТАЛІЧНЫХ ХРАМАХ АДСЛУЖАЦЬ МАЛЕБНЫ

Малебны на пачатак новага навучальнага года будзе служыць у апошнія дні жніўня ва ўсіх сталічных храмах.

Так, у Свята-Петра-Паўлаўскім саборы, што на рагу вуліц Нямігі і Ракаўскай, такі малебен адбудзецца ў нядзелю, 31 жніўня, пасля другой літургіі — прыкладна ў 11.30. У іншых храмах горада — па дамоўленасці настаўніка і прыхаджан. Святары раяць не проста падаць запіску за школяра або студэнта, а прыйсці ў храм бацькам разам з дзецімі, каб ад усеі душы памаліцца за поспехі ў вучобе.

ЦВЯРОЗАЯ МАГІЛЁўСКАЯ

Учора на тэрыторыі Магілёўскай вобласці прайшоў Дзень цяваразцы. Гэтую акцыю Магілёўскі аблвыканкам аб'явіў для прапаганды здаровага ладу жыцця і барацьбы з п'янствам і алкагалізмам.

Цяпер на ўліку ў нарколагаў стаіць 22,6 тысячы жыхароў вобласці, якія пакутуюць ад алкагалізму. У іх ліку — 4550 жанчын і нават падлеткі. Штогод у абласным наркардыспансэры ставяць на ўлік каля 3 тысяч чалавек. Аднак, паводле сьведчання медыкаў, людзей, якія маюць алкагольную залежнасць, нашмат болей. Да Дня цяваразцы прымаркавалі свае выступленні ў працоўных калектывах і мясцовых СМІ ўрачы, міліцыянеры, прадастаўнікі органаў ўлады. Яны распаўсюдзілі людзям, якія шкоду наносіць спіртнаму арганізму і якія сацыяльна небяспечныя для грамадства, калі ў крамах бутэлькі з алкаголем завесілі аб'явамі пра Дзень цяваразцы, то камерцыйныя кіёскі ў цэнтры Магілёва спакойна гандлявалі півам.

Ілона ІВАНОВА.

У МАГІЛЁўСКУЮ ВОБЛАСЦЬ ПРЫБЫЛІ НАЗІРАЛЬНІКІ АД АБСЕ

Старшыня Магілёўскага аблвыканкома Барыс Батура ўчора сустрэўся з прадстаўнікамі Місіі АБСЕ па назіранні за сэлётнымі парламенцкімі выбарамі ў Беларусі.

Чатыры доўгатэрміновыя назіральнікі прадастаўляюць дзве каманды, адна з якіх будзе назіраць за выбарамі ва ўсходніх раёнах вобласці, а другая — у Магілёў і Шклоўскім раёнах.

Барыс Батура запэўніў назіральнікаў, што выканаўчая ўлада робіць усё, каб выбары прайшлі ў адпаведнасці з дзеючымі заканадаўствам нашай краіны.

Ул. інф.

СПАЧАТКУ РЫБАК ЛАВІЎ РЫБУ, А ПОТЫМ ЛАВІЎ ЯГО. І ЛОДКУ

На рацэ Сож гэта было. Пад Гомелем. Жыхар абласнога цэнтры 1949 года нарадзіўся з дзюралявай лодкі паляваў на лясцоў, самоў ды печуркоў. Адным словам, што трапіць на кручок, тое і добра. А каб гэта было часцей ды, вядома ж, і весяляй, у працудуны поспеху вырашыў «замачыць» гэту справу. Бутэлькай спіртнога.

Ды, вядома, так наклікаўся, што перакулілася яго лодка, дык так, што паветра ў ёй засталася толькі ў насавай частцы, і яна нагадала сабой буюк, за які і ўчапіўся мужчына. Справа была пад вечар, і ён боўтаўся ў вадзе, пакуль яго не вылапілі выратавальнікі. Лодка тым часам пайшла на дно. Мужчыну, які ўжо ледзь не акалеў у вадзе, завезлі ў бальніцу. Можна там ён зробіць адпаведныя высновы.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

КРАДЗЕЖ З ЗАБОЙСТВАМ

адбыўся ў Хойніках. Там ноччу быў забіты 52-гадовай вартуіні мясцовай перасоўна-механізаванай калоны і выкрадзены два аўтакраны КС-3479 на базе МАЗАў мінулагадняга выпуску.

Аператыўнікі знайшлі цела за 7 км ад райцэнтра, паведамілі ў прэс-службе пракуратуры Гомельскай вобласці. Мужчыну забілі ў вартуі буды, выехалі на аўтакраны з тэрыторыі прадпрыемства і схавалі цела ў лясным масіве непдалёк ад трасы.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ЖНІВО-2008

УСЯГО ПА КРАІНЕ: 8 млн. 533,82 тыс.тон; 96,18%; 38,87 ц/га.

Віцебская 1 млн. 050,8 тыс.тон; 90,24%; 33,84 ц/га.

Мінская 2 млн. 207,89 тыс.тон; 96,04%; 38,63 ц/га.

Магілёўская 1 млн. 262,27 тыс.тон; 97,26%; 40,28 ц/га.

Брэсцкая 1 млн. 276,51 тыс.тон; 98,16%; 37,35 ц/га.

Гомельская 1 млн. 050,35 тыс.тон; 97,91%; 32,32 ц/га.

Намалочана Убрана Ураджайнасць

Цяпер у бібліятэкаркі няма часу чытаць кнігі

Бібліятэкарка з Круглянскага раёна нарадзіла трайнятаў. Цяпер ёй няма часу чытаць кнігі: у сям'і Падбярэзкіных стала шасцёра дзяцей.

Наталля, ураджэнка Магілёва, прыхахла на Кругляншчыну па размеркаванні, працавала ў сельскай бібліятэцы і нарэшце знайшла ў вёсцы сваё шчасце. Каханы муж Алег працуе механізатарам. Сям'я жыве ў добрым доме, які дама сельская гаспадарка.

Да нядаўняга часу Падбярэзкіны гадалі трох хлопчыкаў: старэйшага 12 гадоў, а малодшага — толькі 2. Але Наталлі вельмі хацелася і дачку: пашчотную дзяўчынку, якую можна прыгожа апраць і плесці ёй коскі, якая будзе сярэваць з маці. Алег падтрымаў жонку.

У выніку ў сям'і 7 жніўня нарадзіліся трайняты: хлопчык Ягор і дзве дзяўчынкі — Карына і Паліна.

— Ва ўсіхмі разе, план па дзяўчынках я перавыканала ўдвая. — весела ўсміхаецца 32-гадовая Наталля. — І чаму ў мяне нарадзіліся трайняты? — мы не ведаем. Ні ў маіх сваякоў, ні ў мужавых, ніколі такога не было. А нам пашанцавала!

Пра тое, што будзе трайна, Наталля даведлася 14 лютага. І гэта стала падааркам мужу на Дзень усіх закаханых. Жанчына ўзгадае, што толькі ёй і павяр'ю адразу, а сваёй і сяброў успрымаў навуку пра трайнае як жарт.

Алег жа адразу зразумеў, што трэба жонку падтрымаць: мужчына ўзяў на сябе частку надзённых клопатаў і дапамагаву ва ўсім. І сёлётні гарачы час у механізатары прайшоў у хатніх умовах: бацька зарыз даглядае малодшага сына і, каб выбары прайшлі ў адпаведнасці з дзеючымі заканадаўствам нашай краіны.

Ул. інф.

Місія наглядальніку ад СНД адзначыла належную арганізацыю парламенцкіх выбараў у Беларусі

Робота выбарчых органаў па выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі мае адкрыты і празрысты характар, пераходзіць да наступнага этапу: выбарчых камісій не адзначана. Аб гэтым гаворыцца ў прамяжках справядзачы місіі наглядальніку ад СНД.

«Наведванне выбарчых камісій паказала высокую арганізацыйную гатунасць і забяспечанасць неабходным абсталяваннем і нарматыўна-метадычнымі матэрыяламі для правядзення выбараў», — адзначаецца ў справаздачы.

Штаб місіі наглядальніку ад СНД таксама канстатуе, што ў Беларусі створаны неабходныя ўмовы для ўнутранага назірання за ходам падрыхтоўкі парламенцкіх выбараў і за правядзеннем галасавання.

Місія наглядальніку лічыць, што выканаўчыя органы і выбарчыя камісіі ўсіх узроўняў на першых этапах кампаніі па выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі чэцвёртага склікання забяспечылі належную арганізацыю выбарчага працэсу.

Па стану на 26 жніўня ў складзе місіі працавалі 35 доўгатэрміновых наглядальнікаў, акрэдытаваных 62 наглядальнікамі, якія прадастаўляюць дзяржаўны Садружнасці, Міжпарламенцкую асамблею СНД.

БЕЛТА.

3 пачаткам восені — паляванне

З 1 па 30 верасня ў краіне будзе дазволена вясенскае трафейнае і селекцыйнае паляванне на лясі і высакароднага аленя.

Згодна з Правіламі вядзення паляўнічых гаспадарчых і палявання, здабываць будзе дазволена самоў ва ўрочце пасля двух гадоў на працягу сутак ружэйным спосабам — з засады, з падыходу, з падманваннем. Да 30 верасня будзе доўжыцца і паляванне на дзіка на патравах сельскагаспадарчых культур ружэйным спосабам з засады і з падыходу.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Министерство природных ресурсов и охраны окружающей среды ПРИГЛАШАЕТ НА РАБОТУ: начальни́ка отдела контроля за использованием вод; специалиста отдела контроля за использованием вод. ОПЫТ РАБОТЫ ОБЯЗАТЕЛЕН. Тел. для справок и факс для отправки резюме (017) 200 61 90.

КУП «Минский областной центр учета недвижимости» ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже обремененных в доход государства объектов недвижимости, в том числе: ЛОТ № 2 — аrochenое сооруже́ние с лесопильной рамой (501,8 кв.м) по адресу: Удзенский р-н, пос. Смолазавод. Нач. цена 71 713 770 бел. руб.; ЛОТ № 3 — цех сборного железобетона с подстанцией и пропарочной камерой (921,7 кв.м) по адресу: г. Узда, ул. К. Маркса. Нач. цена 25 199 910 бел. руб.; ЛОТ № 4 — склад заполнителей (202,8 кв.м) по адресу: г. Узда, ул. К. Маркса. Нач. цена 13 531 860 бел. руб. Начальные цены лотов снижены на 20%. Подробное ивещение опубликовано в газете «Звязда» от 29.04.2008 г. Аукцион состоится 16.09.2008 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чакалова, 5, к. 326.

Контактный телефон (8017) 2246134. Сайт в интернете: www.rlt.by

КУП «Минский областной центр учета недвижимости», УНП 690324015

ISSN 1990 - 763X 0 8 1 6 1 2 Курсы замежных валют, устаноўленья НБ РБ з 28.08.2008 г. 1 доллар ЗША 2 111,00 1 украинская гривня 455,74 1 евра 3 109,19 1 расійскі рубель 85,81 1 польскі злоты 934,48 1 фунт старлінгау 3 896,06 1 латвійскі лат 4 421,41 1 шведская крона 331,31 1 літвійскі літ 900,39 1 швейцарскі франк 1 929,09

Пасол Расіі ў Беларусі не выключэе магчымасці ўваходжання Абхазіі і Паўднёвай Асеціі ў склад СНД і Саюзнай дзяржавы

Надаўчайчымі і Паўночнай Пасол Расійскай Федэрацыі ў Беларусі Аляксандр Сурыкаў не выключэе магчымасці ўваходжання Абхазіі і Паўднёвай Асеціі ў склад СНД і Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі ў выпадку прызнання гэтых рэспублік усімі членамі СНД і СД. Аб гэтым ён паведаміў учора на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

Пры гэтым пасол падкрэсліў, што прызнанне або непрызнанне незалежнасці Абхазіі і Паўднёвай Асеціі — суверэннае права Беларусі. «У адпаведнасці з дагаворам аб Саюзнай дзяржаве, абедзве краіны захаваюць суверэннасць, а таму маюць права дзейнічаць паводле свайго меркавання ў пытанні прызнання або непрызнання якой-небудзь дзяржавы», — адзначыў Аляксандр Сурыкаў. «Таму калі Беларусь не прызнае новыя рэспублікі, гэта не будзе супярэчыць Саюзнаму дагавору», — дадаў ён.

Што датычыцца пытання аб уваходжанні абедзвюх рэспублік у склад СНД, пасол Расіі адзначыў, што ў гэтым выпадку спатрэбіцца прызнанне незалежнасці Абхазіі і Паўднёвай Асеціі ўсімі членамі Садружнасці. «Мы не выключэем развіцця падзей у гэтым напрамку. Аднак гэта дастаткова складана», — канстатаваў дыпламат.

Уладзімір НАВУМАЎ:

«МЫ ПАСПЯХОВА

І МЭТАНАКІРАВАНА РАЗВІВАЕМ ХАКЕЙ — І ГЭТА НАШ КОЗЫР»

Прадстаўнікі п'ятнаццаці краін прыехалі ў Беларусь для ўдзелу ў фестывалі хакея, прымеркаваным да 100-годдзя Міжнароднай федэрацыі хакея і Года здароўя ў нашай краіне. Фестываль з 21 жніўня праходзіць у Бабруйску, Жлобіне, Салігорску і Мінску. Як расказаў старшыня Беларускай федэрацыі хакея Уладзімір Навумаў, было б навінаўка ў юбілейны год Міжнароднай федэрацыі хакея не правесці ніякага мерапрыемства для папулярызацыі гэтага віду спорту. «Да таго ж, у Год здароўя нашаму віду спорту хатэльна б далучыцца да мерапрыемстваў, якія праводзяцца ў краіне з гэтай нагоды. Не менш важнае тое, што некалькі дзён таму мы зноў падалі заяўку на правядзенне чэмпіянату свету 2014 года ў Мінску. І для нас гэта — выдатны спосаб даць магчымасць прадстаўнікам 15 краін свету пазнаёміцца з нашымі ўмовамі», — заявіў Уладзімір НАВУМАЎ.

Паводле слоў кіраўніка Беларускай федэрацыі хакея, калі раней мы ступалі астацім прэтэндынтам на некаторых пазіцыях, то цяпер ва ўсіх аднолькавыя шанцы. Асноўнымі кандыдатамі для Беларусі будзе Чэхія і Венгрыя, хоць і Латвія нельга спісаваць з рахункаў. У іх добра арганізаваны ўжо маюць вопыт правядзення чэмпіянату свету. Такія ж магчымасці ў прэтэндэнтаў і ў арганізацыі гаспадаркі. Як паведаміў Уладзімір Навумаў, у нашай заяўцы ўказана, што каманды будуць працяваць у гаспадарцы «Вікторыя», прадстаўнікі Міжнароднага федэрацыі хакея — у гатэл «Crown Plaza», акрамя таго побач з нацыянальнай бібліятэкай з'явіцца гаспадарка, інвестарам будаўніцтва якой выступіць замежная кампанія. Астатнія гаспадаркі, якія будуць пабудаваны ў Мінску ў бліжэйшы час, будуць адносіцца да міжнароднай сеткі, у прыватнасці з'явіцца гатэлі сеткі «Hilton» і «Kempinski». У беларускай заяўцы дзве арэны — «Мінск-арэна» і «Чыжоўка» на 10 тысяч месцаў, апошнюю мяркуюцца пабудавать да 2012 года. Правядзенне чэмпіянату свету ў адным годзе, паводле слоў кіраўніка федэрацыі хакея, ідэальны варыянт.

Паводле слоў Уладзіміра Навумава, палова прадстаўнікоў Міжнароднай федэрацыі хакея ўжо наведвала Мінск, частка завітае яшчэ і ў гэтыя дні дзвярцаючы фестывалю хакея. 75 працэнтаў тых, хто будзе ўдзельнічаць у працэдурі галасавання, ужо добра будзе ўяўляць, што такое Мінск. З дапамогай Белтелерадыёкампаніі Федэрацыя хакея рыхтуе фільм-прэзентацыю аб Мінску, Беларусі і рэспубліцы хакея ў нашай краіне. «Калі мы атрымаем чэмпіянат 2014 года, то пасля нас будзе складана заўважыць на правядзенне гэтага турніру, бо з улікам развіцця Мінска, нашы магчымасці могуць пераўзыхіць самыя смелыя чаканні. Наш козыр — тое, што паспяхова і мэтанакіравана развіваем хакей, і яшчэ не праводзілі чэмпіянату свету, прымаючы іншыя спабарніцтвы высокага

Алена АУЧЫННІКАВА.

Салігорску — 50

ГОРАД «ЧАТЫРОХ СТЫХІЙ»

29 жніўня ў Салігорску адбудзецца адкрыццё «Парку чатырох стыхій».

Салігорцы, якіх я сустрэла перад уваходам у парк, расказалі, што раней тут быў самы звычайны сквер, праз які цягнуліся дзве «ўзлётныя паласы» для пешаходаў. Уздоўж сцяжынік былі разбіты вялікія квадратныя і прамавугальныя клумбы, у цэнтры — непрыкладны фантан. Людзей сюды не цягнула зусім...

Цяпер сквер не пазнаць. І ўсё дзякуючы заслужанаму архітэктару Беларусі Аляксандру Сабалеўскаму, якому належыць гэта «стыхійная» ідэя.

На плошчы 18 з паловай гектараў адрознівацца пачаў помнікам Леніну, за ўваходнай аркай, адна з адной размяшчаюцца арыгінальна канструкцыі, якія сімвалізуюць 4 стыхіі — агонь, зямлю, ваду і паветра.

У прыватнасці, агонь — гэта алея шумячых сцягаў (на 54-мятровай дузе разрываюцца вогненна-аранжавыя сцягі, якія пад ветрам ствараюць ілюзію полымя) і пляцоўка сонечных зайчыкаў. Пры дапамозе лостраных пласцін дыяметраў да 1,5 метра, якія замацаваны на высокіх жалабах, можна будзе пускіць сонечных зайчыкаў на суседнія будынкі ці на стылізаваныя ветраны млыны, якія паспелі ўжо аблюбовацца дзеткі дашкольнага ўзросту (унурты млына нацягнуты канаты, праз якія дзеці з гэтага моманту скачучы). І рабіць гэта могуць нават самыя маленькія жыхары горада.

Тут самыя вялікі ў рэспубліцы

Стыхія паветра — трубікі, якія павінны «гучаць».

КОСАЎСКІ ПАЛАЦ

АПОШНЯЯ ДАНАІНА РАМАНТЫЗМУ ў НАШЫМ КРАІ

Косаўскі палац Пуслоўскіх разам з суседнім домам Касцюшкаў былі спаленыя ў 1944 годзе. Драўляную касцюшкаўскую сядзібу агонь злізаў хутка, а палац гарэў дзён дзесяць. Так расказваюць мясцовыя людзі. Вялічныя мury доўга супраціўляліся вогненнай стыхіі.

Але яна ў рэшце рэшт перамагла. Засталіся, па сутнасці, толькі вонкавыя сцены палаца, засталіся таксама памяць і легенды.

Гады тры таму, як адрэдзілі дом, у якім нарадзіўся Андрэй Тадэвуш Касцюшка, і да памятных мясцін штогод сталі ехаць госці, паслы замежных дзяржаў, турысты, раптам усе заўважлі сцены палаца наводдаль за дрэвамі. І хоць гэтыя сцены хавалі за сабой руіны, ды і самі сям-там зруйнаваныя, з пагорка з-за высокіх дрэў яны выглядалі і веліччя, і рамантычна-загадкава, і гэтай далёкай прыгажосцю міжволі зачымвалі ўсё навакол. Палац нібы прасіў, заклікаў быць адноўленым. І, здаецца, данакаўся. Прыняты ўсе неабходныя рашэнні аб рэстаўрацыі Косаўскага палаца Пуслоўскіх.

Род Пуслоўскіх здаўна вядомы касцюскімі землямі. Войцэх Пуслоўскі, маршалак слонімска, быў слынным гаспадаром. Ён будаваў храмы, узводзіў прадпрыемствы, у Косаве пры ім славілася дыяванова фабрыка. Потым землі перайшлі ў спадчыну да Вандаліна, маладшага з пяці сыноў Войцэха. У краі ён стаў значнымі як буйны прамысловец і вялікі аматар мастацтваў.

Апошняе, відаць, і паўплывала на лёс наношае рашэнне. Яшчэ ў 1838 годзе 24-гадова Вандалін заснаваў у Косаўскі ансамбль на ўзвышшы і раўніннай тэрыторыі каля фальварка Мерачоўшчына на плошчы каля 40 гектараў. Ансамбль нечым нават нагадваў сядзібы эпохі барока. Завядаўца ў палац патрэбна было праз ліпавае алею, праз узвозную браму і парадны партэр. Завяршаў васьм кампазіцыі вадаём з востравам. Цікава, што ўезд у памесці ішоў з боку Ружанскага тракта і абазначыўся брамай, якая называлася гадоўняй. Дык васьм у гэтых мясцінах жыве легенда, што некалі пракапалі падземны пераход, які злучаў Ружанскі і Косаўскі палацы. Сістэма падвалаў і скляпенняў, асабліва ў Ружанска, адрознівалася надзвычайнай складанасцю. Гэта, хутчэй за ўсё, і нарадзіла легенды. Хоць хто ведае дакладна?..

А васьм незвычайны базэвыя кампазіцыі Косаўскага палаца да гэтай пары ўспамінаюць тутэйшыя старажылы. Партэр акаляў пасады кулістоў бэзу, якія былі закладзены раслінамі гатункаў розных колераў. Калі яны зацвіталі, то стваралі сар-

ДОМ ДЛЯ БАМЖОЎ

Не дай божа аказацца без даху над галавой, аднак калі гэты ўзрэд здырлася, то ў Гродне такім людзям дапамогуць у доме начнага знаходжання. Гэты дом, які ўчора быў адкрыты па вуліцы Карскага, разлічаны на 50 чалавек, у тым ліку на тых, хто адбыў пакаранне ў месцах пазбаўлення волі і не мае жылля. Ім пасадыёўніцтвам у аднаўленні дакументаў, паспрабуюць дапамагчы з працяглым аднаўленнем і перасяленнем у інтэрнат. Для таго, каб стаць пастаяльным дома, неабходна будзе па накіраванні дырэктара райад адміністрацыі і медыцынскага агляду ў сувязі са станам і да ўрача-тэрапеўта. Дагавор на працягненне будзе заключана на месца з магчымасцю прадаўжэння да года.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Косаўскі палац.

Брыгадзір будаўнічай брыгады Пётр МАРЧАНКА і рабочы Віктар АНДРЭЙЧЫК на аб'екце.

бой незвычайна па прыгажосці малаўнічому карціну. Боз цвіў яшчэ нават калкі доўга пасля пажару, пакуль канчаткова не вырадзіўся і не агнуў пад наступленнем лесу.

Галоўным у кампазіцыі сядзібы, вядома, стаў палац, пабудаваны ў стылі англійскай неаготыкі. Ён вельмі нагадваў рамантычна-таямныя замкі. І рамантызм, і веліччына, і тамтэжныя стваралі найноўшыя вянкі, крыку падобныя на старажытныя замкавыя. Кожная з дванаціцца вежаў сімвалізавала месяц, чатыры цэнтральныя вежы адпавядалі хлестным месяцам года: маю, чэрвеню, ліпеню, жніўню. У сваёй кніжцы «Старадаўнія сядзібы Берасцейшчыны» Анатоль Федарук піша: «Паводле думкі С. Ярашэўскага (польскі даследчык... С.Я.), раздзяння па кампазіцыі і прыгажосці не мела сабе роўных у Польшчы. Некаторыя падабенства палац меў са знамітым замкам Галеңцельна ў Каманцы Земблавецкім. Вялічны будынак заняў плошчу вяршыню высокага пагорка. Яго становішчам вызначалася маліўнічавая панарама на парківае тэрасы, сістэмы вадаёмаў і старадаўняй фальварка. Зварот да гістарычнага мінулага, вы-

рынтнасці і велічы пабудовы.

У архівах і літаратуры засталіся сведчання пра тое, якія шыкоўнасці і незвычайна былі і прыёмы праходзілі ў Косаве. Упрыгажэннем адной з залаў служыў вялікі акварыум з экзатычнымі рыбкамі. А ў зیمовым садзе на прывязі сядзеў сапраўдны леў. Знакітатая бібліятэка Пуслоўскіх заступала нібы толькі суседняй салягаскай. Некалькі тысяч таму і рукапісаў налічвала князькоўшчына Косава. Кожная з залаў мела свой асаблівы інтэр'ер, сваю мела, за які і атрымлівала назву. Былі тут белая, чорная, срэбраная залы. Ацяпляўся палац парывамі спосабам. У падвальным памішанні сталі аграмадныя рэзервуары з вадою, якая падагрэвалася.

Побач з веліччю раздзяччымі і прыгажосці не мела сабе роўных у Польшчы. Некаторыя падабенства палац меў са знамітым замкам Галеңцельна ў Каманцы Земблавецкім. Вялічны будынак заняў плошчу вяршыню высокага пагорка. Яго становішчам вызначалася маліўнічавая панарама на парківае тэрасы, сістэмы вадаёмаў і старадаўняй фальварка. Зварот да гістарычнага мінулага, вы-

УСМІХНЁМСЯ!

Мужык уцякае ад канібала з апошнімі сілаў і крычыць яму: — Адчапіся! Мне трэба карміць жонку і чацвярых дзяцей!

— А мае, значыць, хай з галаду паміраюць?!

Пераходны ўзрост — гэта калі ў стыхію не ведаеш, чаго больш хочацца: марожанага або піва.

Дзве сяброўкі. — Мне мужчыны кажуць, што ім са мной не цікава, яны кажуць, што мне трэба папоўніць свой сілікон! — Вера, не сілікон, а лексікон!

Памятка на будыні ДПС на Рублёўцы:

выглядзе і абсталюваў там, па сутнасці, музей. У адным з пакояў стаў драўляны ложак, накрыты стаяў драўляны ложка, накрыты дыяваном. А над ім вясела дошчачка з надпісам: тут нарадзіўся слыныні Фадзей Касцюшка. А ў 1878 годзе Вандалін фінансаваў будаўніцтва касцёла Пасвятной Тройцы і Святога Крыжа ў Косаве, які стаіць і дзейнічае цяпер. У архіве касцёла захоўвалася метрычныя нараджэння Тадэвуша Касцюшкі.

Калі ж Касцюшкаў сядзібу адрэдзілі ў наш час, паводле слоў яе дырэктара Ірыны Анціпенкі, пытанні пра суседні палац узніклі ў турыстаў штодня. Нелюбіва дыстансам выглядалі ў жывапісных мясцінах велічныя руіны.

І васьм два гады таму аб'явіліся камі прыватнае рашэнне аб рэстаўрацыі палаца Пуслоўскіх. Частку грошай фундавалі рэспубліканскія арганізацыі. Пакуль што сумы выдзелены невялікія, але пачаты пакладзены. І з сакавіка гэтага года зарыўны паўразбураны палац ператварыўся ў будаўнічую пляцоўку. Тут працуе брыгада з 16 чалавек ААТ «Брэстэстаўрацыя». На справе гэта выглядае так: указаная колькасць жыхароў Косава знайшла сабе работу. Прабав Міхал Дылько таксама чалавек тутэйшы, але мае вопыт такога роду работы, больш за год ён працаваў на рэстаўрацыі Нясвіжскага палаца.

— Справа звычайная, — расказвае Міхал Мікалаевіч, — толькі праграму асабліва ўвагі і акуратацыі, калі перабраеш кожную цагляную старадаўнюю кладку. Ужо ўладкавалі вертыкальную гідраізаляцыю фундамента, і паступова ўзнімаем, аднаўляем вонкавую кладку.

Работы пакуль вядуцца ў левым крыле палаца. Пад адным з вуглоў гэтага крыла з месца таму адкрылі невялікі скарб — некалькі срэбных і медных манет чаканкі 1820 і наступных гадоў. Цяпер зноў аднаўляюцца вонкавыя, а рабочы перакананыя, што гэтыя мурны хавваюць у сабе яшчэ шмат таямніц і загадкаў.

У былой рэзідэнцыі Пуслоўскіх запланавана зрабіць турыска-забаўляльны цэнтр высокага класа з гаспадарчым комплексам, кафэ-столовай, музеем, кафэ-столовай Пуслоўскіх заступала нібы толькі суседняй салягаскай. Некалькі тысяч таму і рукапісаў налічвала князькоўшчына Косава. Кожная з залаў мела свой асаблівы інтэр'ер, сваю мела, за які і атрымлівала назву. Былі тут белая, чорная, срэбраная залы. Ацяпляўся палац парывамі спосабам. У падвальным памішанні сталі аграмадныя рэзервуары з вадою, якая падагрэвалася.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Івацэвіцкі раён.

Прэзідэнт — 3 паклоны. Міністр — 2 паклоны. Губернатар — 1 паклон. Дэлегат — 1 раз казырнуць.

Два ўрачы: — Я прапісаў пацыенту, хвораму на бронхіт, цяплай апрагнацца. — Ну, гэта правільна... — Дык гэты мярзотнік, сыходзячы, скраў маю дублёнку!

Шлюбны абавязак — рэч сур'ёзная: не нагубіць — не выпіся.

У бальніцы хірург крычыць: — Мар'я Івануна, вы ныркі не вымыталі!

ТАКІ СВЁКАР

У в. Паленічыцы Баранавіцкага раёна селі выпіць свёкар з нявесткай. Было ўжо за 23 гадзіны, калі яны нешта не падзялілі і 54-гадова мужчына схапіў нож і пашкодзіў нявестцы кішчкі. Свёкар раней сядзеў у турме за нанясенне цяжкіх пашкоджанняў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Абзац

■ Пешаход верасня ў Мінску сядзеў за парты 172 тыс. 627 вучняў. Гэта на 1160 школьнікаў меней, чым летас. Упершыню школьны звонку у сталіцы прагучыў да 15 тыс. 684 першакласнікаў. Новы навучальны год пачнецца і для 31 тыс. працаўнікоў сферы адукацыі, у т.л. 15 тыс. настаўнікаў.

■ Электраабеспячэнне 97 населеных пунктаў Віцебскай вобласці, парушанае парывамі моцнага ветру, узноўлена. Найбольшы ўрон стыхія нанесла Віцебскаму, Аршанскаму і Палацкаму раёнам. Парывы ветру дасягалі 20 м/с, пашкоджана 13 ліній электраперадач, адключыліся 140 трансфарматарных падстанцый.

■ У Мінску вадзіцель аўтамабіля ГАЗ-3309 наехаў на пешахода, які пераходзіў дарогу на зялёнае святло на вуліцы Прытыцкага. Пешаход у цяжкай стане быў дастаўлены ў бальніцу хуткай медыцынскай дапамогі, дзе ад атрыманых траўмаў памёр. У той жа дзень на вуліцы Бурдзейнага вадзіцель аўтамабіля ВАЗ-21093 на неаргульным пераходзе наехаў на дзвюх жанчын, якія атрымалі траўмы сярэдняй цяжкасці і былі дастаўлены ў бальніцу.

■ У выніку падзення дрэва ў парку імя Горкага ў Мінску траўму пазваночніка атрымала 17-гадовая дзяўчынка. У кампаніі маладых людзей яна сядзела на лаўцы пад дрэвам. Пацярпелую даставілі ў РНЦЛ траўматалогіі і артапедыі.

■ Водаправод пад ракой Нёман пракладуць сёлета ў Масла. Па ім вада будзе паступаць з правабярэжнай часткі горада ў левабярэжную, дзе працягвае трэць мастаўчын. Водаправод пройдзе на 4,5 м ніжэй дна ракі. У выніку гораду не давядзецца будаваць дадатковую станцыю абезжелезвання вады.

■ Па звестках Суветнай арганізацыі аховы здароўя, штогод у свеце пры родах і цяжарнасці памірае 500 тыс. жанчын, прычым у краінах, якія развіваюцца, памірае ў сотні разоў больш цяжарных жанчын, чым у развітых дзяржавах. Так, у Афганістане пры родах і цяжарнасці гіне кожная шоста жанчына, у ЗША — адна з 2,5 тыс., а ў Швецыі — толькі адна з 29,8 тыс.

■ Будаўніцтва гасцініцы для жывёлаў пачнецца сёлета ў Мінску. Яе мяркуюць размясціць побач з будынкам гарадскога прадрыва «Фаўна горада». Тут можна будзе размясціць 50 сабак і 40 каткоў. Планацца, што пры гасцініцы будуць і дадатковыя паслугі — цырульня для стрыжкі жывёлаў, гандаль кормам і асэсуарамі, будучы працаваць інструктары па карэкціроўцы паводзінаў пастаяльцаў. Плата за паслугі пакуль не вызначана.

■ У Вялікабрытаніі п'яцігадовая дзяўчынка падстрэліла свайго маладшага брата з пневматычнай вінтовай бацкі. Пацярпелы знаходзіцца ў крытычным стане. Трагедыя адбылася ў сям'і пакістанскай эмігрантаў, якія жывуць у Бірменгеме. Перад здарэннем бацька дзяцей нагледу за імі ў двары дома, пры гэтым практыкаваўся ў стральбе з пневматычнай вінтовай. У нейкі момант ён стаў размаўляць па мабільнай, і менавіта тады зарадзана зброя трапіла ў рукі маладой дачкі. Жартам яна накіравала зброю ў галаву свайму брату, і пасля стрэлу куля ўвайшла ў патыліцу хлопчыка. Ён дастаўлены ў дзіцячую бальніцу Бірменгеме, якая лічыцца адной з лепшых у свеце клінік такога профілю. Аднак стан 18-месячнага хлопчыка вельмі цяжка. У паліцыі выпадак называюць трагічнай выпадковасцю.

■ Каб тэрмінова зарадзіць мабільны тэлефон, хутка не спатрэбіцца імянацца да бліжэйшай разеткі, дастаткова будзе прабежчыцца ад проста пахадзіць. Новы тып зараднага прыстасавання, распрацаваны кампаніяй M2E Power, будзе пераўтвараць энэргію руху ў электрычную і накопівачы яе для наступнага выкарыстання. Як сцвярджае распрацоўчык, мабільны будзе зараджацца нават пры адносна павольных рухах. 6 гадзін хады — і энэргіі хопіць на 30—60 хвілін размовы. Прыбор можна будзе размясціць у сумачцы ці рукізаў. Выпусціць такі падзаряднік плануецца ў наступным годзе. Зараджаць яго можна і ад электрасеткі.

Поўны абзац

■ Значыцца са зброяй, якія напалі на супрацоўніка абменнага пункта ў аэрапорце Малайзіі, у спешцы ўкраі замест паўміліёна долараў сумкі з піражамі. Двое зламаныякі нанеслі 10 агнястрыльных раненняў супрацоўніку абменніка, калі той разам з ахоўнікам прыбыў у аэрапорт. Аднак падчас нападу ахоўнік паспеў перамятнуць для рабаўнікоў збегчы з грашма. Налётчыкі скапілі настое грошай асабіста ў рэчку свайай ахвяры, думаючы, што сумкі напакананы бананамі. А выніку ён дасталіся традыцыйныя мясцовыя далікатэсы.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

Сёння	Усход	Захад	Даўжыня дня	Месяц
Мінск — 6.11 20.09 13.58	Усход	Захад	Даўжыня дня	Апошняя квадра. Месяц у сузор'і Лева.
Віцебск — 5.58 20.01 14.03				Імяныны
Магілёў — 6.01 19.59 13.58				Пр. ПРАЧЫСТАЯ (УСПЕННЕ БАГАРОДЗІЦЫ).
Гомель — 6.01 19.53 13.52				К. Патрыцыя, Аляксей, Аляксандра, Аўгустына.
Гродна — 6.27 20.23 13.56				
Брэст — 6.30 20.21 13.51				

НАДВОР'Е на заўтра

Горад	Тэмпература	Сілы ветру
Віцебск	+13...+15°C	0-3 м/с
Гродна	+11...+13°C	18-21 м/с
Мінск	+12...+14°C	15-18 м/с
Магілёў	+13...+15°C	15-18 м/с
Брэст	+15...+17°C	15-18 м/с
Гомель	+16...+18°C	15-18 м/с

Геамагнітная ўзрушэнні

Горад	Індэкс
Віцебск	0
Гродна	21
Мінск	18
Магілёў	15
Брэст	15
Гомель	12

Абзначэнні:

- німа прыкметных геамагнітных узрушэнняў
- невялікія геамагнітныя узрушэнні
- слабая геамагнітная бура

...у сусярэзіі

Горад	Тэмпература	Сілы ветру
Варшава	+15...+17°C	18-21 м/с
Кіев	+24...+26°C	18-21 м/с
Рыга	+12...+14°C	18-21 м/с
Вільнюс	+14...+16°C	18-21 м/с
Масква	+12...+14°C	18-21 м/с
С.Пецярбург	+11...+13°C	18-21 м/с

Логойскі сельскі ісполнительный комитет Логойского района Минской области

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания жилых домов в Логойском районе, в том числе:

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь земельного участка	Начальная цена бел. руб.	Расходы по подготовке землеустроительной документации бел. руб.	Инфраструктура
1.	д. Понизовье	62328460461000089	0,25000	267 300	1 206 604	Электроснабжение,

ПЕНСІЙНЫ ЎЗРОСТ МОЖА ЗМЯЊІЦЦА. АДНАК НЕ З НАСТУПНАГА ГОДА

(Заканчэнне. Пачатак у нумарах за 26 і 27 жніўня.)

— Праз 3 гады мне споўніцца 55 гадоў. За які час праз 3 гады будзе разлічвацца каэфіцыент заробку?

Ташчэна Патруйна, г. Валожны
— У 2010 годзе індывідуальны каэфіцыент будзе разлічвацца за любіва 16 гадоў зарпач за 20 апошніх гадоў работы, а ў 2011 годзе пачне працаваць формула «17 з 27».

— Патлумачце, калі ласка, якой павінна быць даплата да пенсіі інваліду III групы з дзяцінства?

Іван Васільевіч Смірноў

— Дзеці ад 13 чэрвеня 2008 года былі вызначаны новай пэрыядамі сацыяльных пенсій і іншы парадок іх вылічэння — у працэнтных адносінах да «сярэдняга» бюджэту працяковага мінімуму. І пры гэтым адначасова была скасавана ранейшая даплата да гэтых пенсій. Такім чынам, цяпер інваліды III групы з дзяцінства сацыяльная пенсія прызначаецца ў памеры 55 працэнтаў ад БГМ. Іншы кажуць, у лічэні гэта пенсія склаў 115 570, а ў жніўні — 123 840 рублёў. Для параўнання: зыходзячы з ранейшага заканадаўства ліпенскага памер такой пенсіі адпавядаў бы 47 430 рублёў.

— Як дзяржслужачы, я выйшаў на пенсію ў 1993 годзе. Чаму здарылася так, што мае былі падначаленыя, якія вядохлі на пенсію ў 1994 годзе і пазней, цяпер атрымліваюць ці не ўдвай больш?

— Як дзяржслужачы, я выйшаў на пенсію ў 1993 годзе. Чаму здарылася так, што мае былі падначаленыя, якія вядохлі на пенсію ў 1994 годзе і пазней, цяпер атрымліваюць ці не ўдвай больш?

— У 1993 годзе выйшаў на пенсію як дзяржслужачы вы не маглі. Справа ў тым, што сам па сабе інстытут дзяржаўнай службы ў Беларусі быў створаны паводле Закона ад 23 лістапада 1993 года «Аб асновах службы ў дзяржаўным апарата», які пачаў дзейнічаць толькі з 1 сакавіка 1994 года. Статус дзяржслужачага з усімі правамі наступствамі, якія вынікаюць (абавязкам, адказнасцю, абмежаванымі на пэўныя віды дзейнасці, правамі, умовамі пенсійнага забеспячэння і г.д.), набылі работнікі, што займалі пасады ў дзяржаўным апаратах, на дату ўступлення закона ў сілу і пазней. Прычым пацярджаным навунасіў у работына такога статусу служачы прываенне яму адпаведнага класа дзяржслужачага, аб чым уніосіцца запіс у працоўную кніжку. У той жа час на работнікаў органаў дзяржаўнай улады і кіравання, якія выйшлі на пенсію да 1 сакавіка 1994 года, заканадаўства аб дзяржслужбе не распаўсюджваецца.

І па другім пытанні. Выплата пенсій працуючым пенсіянерам працягвае заставацца прадметам спрэчак, да таго ж інтарсы розных катэгорый работнікаў і пенсіянераў тут дыяметральна супрацьлеглы. Няма сумненняў толькі ў адным: абмежаванне пенсій ў перыяд работы — мера неабходная, яна дазваляе рацыянальна выдаткаваць пенсійныя сродкі і пераарыентаваць іх унутры сістэмы. Прычым паўтарыся: на наш погляд, больш правільным будзе падыход,

Ташчэна Патруйна

які абмяжоўвае пенсію ў залежнасці ад мінутага, а ад цяперашняй заробку пенсіянера. Іншы кажуць, чым большы яго працоўны даход — тым большыя павінны быць і абмежаваныя на выплате пенсіі. І, да слова, менавіта такі падыход у меншай ступені датычыцца б пенсіянераў, занятых на нізкапалатных работах.

— Не саркайце, што сёння многія маюць не пастаяннае месца работы, а часовае заробкі. На якіх умовах тут можа быць зроблены залік стажу? І якім чынам такія людзі могуць плаціць уносы на сацыяльнае страхаванне?

І другое пытанне. Ці ёсць якія-небудзь надбавкі да пенсій былым «афганцамі»?

Марыя Курчэнаўна Варбіцкая, Нясвіжскі раён
— За кожнага набмагна работніка ўносы дзяржаўнага сацыяльнага страхавання абавязаны пералічвацца яго работадаўца — юрыдычныя асобы, іх прадстаўніцтва і філіялы, індывідуальныя прадпрыемствы, якія прадстаўляюць грамадзянскую работу па працоўных дагаворах і дагаворах папраду; фізічныя асобы, якія прадстаўляюць грамадзянскую работу па працоўных дагаворах, а таксама юрыдычныя асобы, якія прадстаўляюць работу на падставе членства (удзелу). Адначасова вызначана кола фізічных асоб (індывідуальныя прадпрыемствы і асабіста «за сябе», рамеснікі, прыватныя натарыусы, творчыя работнікі, грамадзяне, якія выконваюць работу па дагаворах папраду ў фізічных асобаў, грамадзян, што працуюць за межамі Беларусі), якія плаціць сацыяльнае страхаванне і павінны рэгістравацца ў органах сацыяльнай абароны насельніцтва персанальна.

Пры гэтым вызначана: любі перыяд работы, за які вылічваецца сацстрах, «дзе» ў стаж. І, дарэчы, каб правярць, ці рабілася выплата на сацыяльнае страхаванне за той або іншы перыяд дзейнасці, можна звярнуцца ў аддзяленне Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва па месцы жыхарства. Што ж да пытання наконт «афганцаў», то тут трэба мець на ўвазе наступнае. Наша заканадаўства сапраўды прадугледжвае павышэнне пенсіі ваеннаслужцаў, асобам кіруючага і радавога складу органаў унутраных спраў, што бралі ўдзел у баявых дзеяннях пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, на 250 працэнтаў мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце — скажам, у жніўні гэта павышэнне складае 140,4 тыс. рублёў.

Пры гэтым вызначана: любі перыяд работы, за які вылічваецца сацстрах, «дзе» ў стаж. І, дарэчы, каб правярць, ці рабілася выплата на сацыяльнае страхаванне за той або іншы перыяд дзейнасці, можна звярнуцца ў аддзяленне Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва па месцы жыхарства. Што ж да пытання наконт «афганцаў», то тут трэба мець на ўвазе наступнае. Наша заканадаўства сапраўды прадугледжвае павышэнне пенсіі ваеннаслужцаў, асобам кіруючага і радавога складу органаў унутраных спраў, што бралі ўдзел у баявых дзеяннях пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, на 250 працэнтаў мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце — скажам, у жніўні гэта павышэнне складае 140,4 тыс. рублёў.

— Праз год пасля чарнобыльскай аварыі ўладкаваўся ў мясцовы лясгас, працаваў спачатку майстрам, потым ляснічым, саджаў на забруджаных тэрыторыях лес, упарадкаваў адселеныя вёскі, тушыў пажары. Зусім побач з намі знаходзіцца радыелагічны запаведнік, прычым яго работнікі, што былі прынятыя з 1993 года і пазней, пасля 10 гадоў адпрацоўкі ідуць на датэрміновае пенсію. Ці змогу я пайсці на пенсію раней і я?

Аляксей Іванавіч, Брагінскі раён
— Права на датэрміновае пенсію за «чарнобыльскую» работу прадстаўляецца пры пэўных умовах. Так, права выйсці на пенсію па ўзросце ў 50 гадоў у сувязі з асаблівымі умовамі працы маюць мужчыны, якія занятыя пэўнымі дзень на вызначаных Спісам № 1 работах і якія маюць прынамсі 20 гадоў агульнага і 10 гадоў «шкоднага» стажу. Прычым у гэтым 10 гадоў спецыяльнага стажу залічваецца час работы ці службы на эксплуатацыі ЧАЭС і ў зоне эвакуацыі (аджучжэння). І, да слова, час работы ці службы на эксплуатацыі ЧАЭС і ў зоне эвакуацыі (аджучжэння) з моманту аварыі і да 31 снежня 1987 года залічваецца ў працоўны стаж (выслугу гадоў) і ў стаж, які дае права на льготную пенсію па Спісу № 1, у тэрмазавым памеры, а час работы ці службы пасля 1 студзеня 1988 года — у памеры паўтара раза.

Можна таксама звабачыць, што пры наяўнасці не менш за палову (не менш за 5 гадоў) спецыяльнага стажу паводле Спісу № 1 і наяўнасці не менш чым 25-гадовага агульнага стажу пенсія прызначаецца са змяншэннем узросту — на 1 год за кожны поўны год «шкоднай» работы. Зрэшты, Аляксей Іванавіч, усё сказанае вышэй — канстатацыя фактаў. Даць жа канкрэтны адказ на пытанне цяжка, бо мы не ведаем, ні ў якой зоне забруджвання вы працуеце, ні працягласць гэтай работы. Таму, калі ласка, звярніцеся з дакументамі аб сваёй працоўнай дзейнасці ва ўпраўленне сацыяльнай абароны свайго раёна даведаі аб заробках за ўсе 15 гадоў работы перад прызначэннем пенсіі.

— Я перажыла вайну, з'яўляюся інвалідам, маю амаль 39 гадоў працоўнага стажу. Чаму ж такая нізкая пенсія — 260 тысяч?

Надзея Александрэўна Белабарода, г. Мінск
— Зноў-такі прычынай нізкай пенсіі з'яўляецца невысокі каэфіцыент заробку — 0,55462. Пры гэтым варта звабачыць: пенсіі, прызначаныя да 1 студзеня 1993 года, могуць быць пераразлічаны зыходзячы з заробкаў за любіва 5 гадоў зарпач з 15 апошніх гадоў работы. Таму, каб разгледзець магчымасці павышэння выплаты, я магу параіць вам прадставіць ва ўпраўленне сацыяльнай абароны свайго раёна даведаі аб заробках за ўсе 15 гадоў работы перад прызначэннем пенсіі.

— Я нарадзіўся 18 ліпеня 1947 года і з 26 красавіка лятаў вышэй на пенсію як інвалід II групы. Пры гэтым мой стаж складае 39 гадоў і 11 месяцаў і 14 дзён, індывідуальны каэфіцыент заробку — 1,22434? Як павышыць, чаму я атрымліваю пенсію меншую, чым жанчына з горшым паказчыкам стажу (38 гадоў 5 месяцаў і 28 дзён) і індывідуальна каэфіцыента заробку (1,22434)?

Аляксандр Васільевіч Кіслы, г. Уда
— Як інвалід II групы вам была прызначана пенсія на інваліднасці ў памеры пенсіі па ўзросце з адпаведным стажаў.
Пры гэтым варта нагадаць: поўная пенсія па ўзросце ў аднолькавым памеры 55 працэнтаў заробку прызначаецца мужчынам пры наяўнасці 25-гадовага і жанчынам — пры наяўнасці 20-гадовага стажу. А за кожны поўны «дадатковы» год пенсія павышаецца на 1 працэнт заробку, але не менш чым на 1 працэнт мінімальнай пенсіі па ўзросце. Прычым такое павышэнне робіцца ў межах 20 працэнтаў заробку (мінімальнага памеру пенсіі).
Такім чынам, атрымліваецца: пры стажы 38 гадоў пенсія па ўзросце ў жанчыны складзе 73 працэнта заробку, што прымяецца для вылічэння пенсіі. А пенсія

— Я перажыла вайну, з'яўляюся інвалідам, маю амаль 39 гадоў працоўнага стажу. Чаму ж такая нізкая пенсія — 260 тысяч?

Надзея Александрэўна Белабарода, г. Мінск
— Зноў-такі прычынай нізкай пенсіі з'яўляецца невысокі каэфіцыент заробку — 0,55462. Пры гэтым варта звабачыць: пенсіі, прызначаныя да 1 студзеня 1993 года, могуць быць пераразлічаны зыходзячы з заробкаў за любіва 5 гадоў зарпач з 15 апошніх гадоў работы. Таму, каб разгледзець магчымасці павышэння выплаты, я магу параіць вам прадставіць ва ўпраўленне сацыяльнай абароны свайго раёна даведаі аб заробках за ўсе 15 гадоў работы перад прызначэннем пенсіі.

— Я нарадзіўся 18 ліпеня 1947 года і з 26 красавіка лятаў вышэй на пенсію як інвалід II групы. Пры гэтым мой стаж складае 39 гадоў і 11 месяцаў і 14 дзён, індывідуальны каэфіцыент заробку — 1,22434? Як павышыць, чаму я атрымліваю пенсію меншую, чым жанчына з горшым паказчыкам стажу (38 гадоў 5 месяцаў і 28 дзён) і індывідуальна каэфіцыента заробку (1,22434)?

Аляксандр Васільевіч Кіслы, г. Уда
— Як інвалід II групы вам была прызначана пенсія на інваліднасці ў памеры пенсіі па ўзросце з адпаведным стажаў.
Пры гэтым варта нагадаць: поўная пенсія па ўзросце ў аднолькавым памеры 55 працэнтаў заробку прызначаецца мужчынам пры наяўнасці 25-гадовага і жанчынам — пры наяўнасці 20-гадовага стажу. А за кожны поўны «дадатковы» год пенсія павышаецца на 1 працэнт заробку, але не менш чым на 1 працэнт мінімальнай пенсіі па ўзросце. Прычым такое павышэнне робіцца ў межах 20 працэнтаў заробку (мінімальнага памеру пенсіі).
Такім чынам, атрымліваецца: пры стажы 38 гадоў пенсія па ўзросце ў жанчыны складзе 73 працэнта заробку, што прымяецца для вылічэння пенсіі. А пенсія

— Я нарадзіўся 18 ліпеня 1947 года і з 26 красавіка лятаў вышэй на пенсію як інвалід II групы. Пры гэтым мой стаж складае 39 гадоў і 11 месяцаў і 14 дзён, індывідуальны каэфіцыент заробку — 1,22434? Як павышыць, чаму я атрымліваю пенсію меншую, чым жанчына з горшым паказчыкам стажу (38 гадоў 5 месяцаў і 28 дзён) і індывідуальна каэфіцыента заробку (1,22434)?

Аляксандр Васільевіч Кіслы, г. Уда
— Як інвалід II групы вам была прызначана пенсія на інваліднасці ў памеры пенсіі па ўзросце з адпаведным стажаў.
Пры гэтым варта нагадаць: поўная пенсія па ўзросце ў аднолькавым памеры 55 працэнтаў заробку прызначаецца мужчынам пры наяўнасці 25-гадовага і жанчынам — пры наяўнасці 20-гадовага стажу. А за кожны поўны «дадатковы» год пенсія павышаецца на 1 працэнт заробку, але не менш чым на 1 працэнт мінімальнай пенсіі па ўзросце. Прычым такое павышэнне робіцца ў межах 20 працэнтаў заробку (мінімальнага памеру пенсіі).
Такім чынам, атрымліваецца: пры стажы 38 гадоў пенсія па ўзросце ў жанчыны складзе 73 працэнта заробку, што прымяецца для вылічэння пенсіі. А пенсія

— Я нарадзіўся 18 ліпеня 1947 года і з 26 красавіка лятаў вышэй на пенсію як інвалід II групы. Пры гэтым мой стаж складае 39 гадоў і 11 месяцаў і 14 дзён, індывідуальны каэфіцыент заробку — 1,22434? Як павышыць, чаму я атрымліваю пенсію меншую, чым жанчына з горшым паказчыкам стажу (38 гадоў 5 месяцаў і 28 дзён) і індывідуальна каэфіцыента заробку (1,22434)?

Аляксандр Васільевіч Кіслы, г. Уда
— Як інвалід II групы вам была прызначана пенсія на інваліднасці ў памеры пенсіі па ўзросце з адпаведным стажаў.
Пры гэтым варта нагадаць: поўная пенсія па ўзросце ў аднолькавым памеры 55 працэнтаў заробку прызначаецца мужчынам пры наяўнасці 25-гадовага і жанчынам — пры наяўнасці 20-гадовага стажу. А за кожны поўны «дадатковы» год пенсія павышаецца на 1 працэнт заробку, але не менш чым на 1 працэнт мінімальнай пенсіі па ўзросце. Прычым такое павышэнне робіцца ў межах 20 працэнтаў заробку (мінімальнага памеру пенсіі).
Такім чынам, атрымліваецца: пры стажы 38 гадоў пенсія па ўзросце ў жанчыны складзе 73 працэнта заробку, што прымяецца для вылічэння пенсіі. А пенсія

— Я нарадзіўся 18 ліпеня 1947 года і з 26 красавіка лятаў вышэй на пенсію як інвалід II групы. Пры гэтым мой стаж складае 39 гадоў і 11 месяцаў і 14 дзён, індывідуальны каэфіцыент заробку — 1,22434? Як павышыць, чаму я атрымліваю пенсію меншую, чым жанчына з горшым паказчыкам стажу (38 гадоў 5 месяцаў і 28 дзён) і індывідуальна каэфіцыента заробку (1,22434)?

Аляксандр Васільевіч Кіслы, г. Уда
— Як інвалід II групы вам была прызначана пенсія на інваліднасці ў памеры пенсіі па ўзросце з адпаведным стажаў.
Пры гэтым варта нагадаць: поўная пенсія па ўзросце ў аднолькавым памеры 55 працэнтаў заробку прызначаецца мужчынам пры наяўнасці 25-гадовага і жанчынам — пры наяўнасці 20-гадовага стажу. А за кожны поўны «дадатковы» год пенсія павышаецца на 1 працэнт заробку, але не менш чым на 1 працэнт мінімальнай пенсіі па ўзросце. Прычым такое павышэнне робіцца ў межах 20 працэнтаў заробку (мінімальнага памеру пенсіі).
Такім чынам, атрымліваецца: пры стажы 38 гадоў пенсія па ўзросце ў жанчыны складзе 73 працэнта заробку, што прымяецца для вылічэння пенсіі. А пенсія

— Я нарадзіўся 18 ліпеня 1947 года і з 26 красавіка лятаў вышэй на пенсію як інвалід II групы. Пры гэтым мой стаж складае 39 гадоў і 11 месяцаў і 14 дзён, індывідуальны каэфіцыент заробку — 1,22434? Як павышыць, чаму я атрымліваю пенсію меншую, чым жанчына з горшым паказчыкам стажу (38 гадоў 5 месяцаў і 28 дзён) і індывідуальна каэфіцыента заробку (1,22434)?

Аляксандр Васільевіч Кіслы, г. Уда
— Як інвалід II групы вам была прызначана пенсія на інваліднасці ў памеры пенсіі па ўзросце з адпаведным стажаў.
Пры гэтым варта нагадаць: поўная пенсія па ўзросце ў аднолькавым памеры 55 працэнтаў заробку прызначаецца мужчынам пры наяўнасці 25-гадовага і жанчынам — пры наяўнасці 20-гадовага стажу. А за кожны поўны «дадатковы» год пенсія павышаецца на 1 працэнт заробку, але не менш чым на 1 працэнт мінімальнай пенсіі па ўзросце. Прычым такое павышэнне робіцца ў межах 20 працэнтаў заробку (мінімальнага памеру пенсіі).
Такім чынам, атрымліваецца: пры стажы 38 гадоў пенсія па ўзросце ў жанчыны складзе 73 працэнта заробку, што прымяецца для вылічэння пенсіі. А пенсія

па ўзросце (і пенсія па інваліднасці II групы, што вылічана ў памеры пенсіі па ўзросце) мужчыны з 39-гадовым стажаў будзе адпавядаць толькі 69 працэнтам заробку.
Таму памер пенсіі жанчыны пры стажы 38 гадоў 5 месяцаў 28 дзён і індывідуальным каэфіцыенте заробку 1,22343 у жніўні складае 443 310 руб., а памер вашай пенсіі па інваліднасці пры стажы 39 гадоў 11 месяцаў 14 дзён і індывідуальным каэфіцыенте 1,24632 — 420 380 рублёў.

— Такія сітуацыя. Чалавек вельмі доўгі час адпрацаваў па Спісе № 1 і таму мае вялікі працоўны стаж — 40 гадоў. Хутка надыходзіць 50-гадовы ўзрост, а разам з ім — і права на датэрміновае пенсію. Аднак тут узнікаюць пытанні. Па-першае, ці можа такі чалавек адмовіцца ад атрымання пенсіі на год з тым, каб надалей мець яе ў большым памеры? І, калі можа, то калі ён атрымае прабыўку — ужо ў 51 год або пасля дасягнення агульназастаўляванага 60-гадовага ўзросту?

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работадатчы перыяды работы могуць быць залічаны ў стаж для прызначэння датэрміновай пенсіі з улікам заключэння органаў дзяржаўнай экспертнай ўмоў працы з удзелам прадстаўніка галіновага прафсаюза аб фактычнай занятасці работніка ва ўмовах, прадугледжаных Спісамі № 1 і № 2. Дзяржэкспертнага робіцца на падставе дакументаў таго ці іншага перыяду, а падставой для яе правядзення можа быць зварот работніка.

— Неатэставаныя на пасе работ

Фота Пятра ФАМІНА.

Як вядома, адзін з фактараў рызыкі атруцэння — перадаванне. А вынаваты тут — павышаныя апетыты. Аказваецца, яго можна паспрабаваць утаймаваць, аднак забарэць гэта варта да таго, як добры апетыт ператворыцца ў зварыны голад.

Абавязкова снейдаць

Ніколі не прапуськайце снейданне, таму што менавіта яго актывізуе страўнік пасля сну. Калі ў першы прыём ежы вы парадзеце арганізм аўскай або невялікай порцыяй макаронаў без соуса і сыру, то ў астатнюю частку дня некантралюемая прыступы голуду вам не пагражаюць.

Не бойцеся халадзілініка

Калі ў перапынках паміж ядой

УТАЙМАВАННЕ АПЕТЫТУ

вам захачалася есці, не панікуйце і не забараняйце сабе набліжацца да халадзілініка, інакш калі прыйдзе час абеду, вы з'ясеце нашмат болей. Перакусіце яблык, шклянкі кефіру або ёгуртам, лубой агароднінай або чаем без цукру з сухарукамі (толькі не перастарайцеся).

Захоўвайце рэжым

Трохразовае харчаванне можна замяніць на пяцразовае, а вось агульны аб'ём ежы трэба пакінуць ранейшым: паступова страўнік прывыкне да маленькіх порцыяў і не будзе «пярэчыць». Калі вам цяжка адмовіцца ад дэсерту, не бярэцеся за яго адразу пасля яды, а крыху чакайце. Няхай арганізм «усядоміць» сваю насычанасць, і вы зможаце абмежавацца кубкам чаю з адной шукрайкі. У перапынках паміж ядой часцей перакусвайце свежай садавінай: у ёй шмат клетчаткі і мала каларый. Пастарайцеся выпрацаваць свой рытм і есці на працягу дня ў адзін і той жа час. Вядома ж, гэта атрымаецца не адразу, аднак потым вы не будзеце паміраць з голуду паміж абедам і ввечар.

Замест яды — вада

Пацуцьці голуду лёгка зблытаць са смагамі. Выпіце шклянку вады або мінералкі без газу і пакачайце паўгадзіны. Голуд павінен знікнуць. Моцнае жаданне паесці прытуляе і кропкавы масаж: на працягу некалькіх хвілін націскайце падушч-

кай пальца на кропку паміж верхняй губой і носам.

Пасля дыеты

Асабліва асцярожнымі будзьце пры выхадзе з дыеты і пасля «галодных» дзён: у такіх перыяды і псіхалагічна, і фізічна вельмі хоцца есці, і тут складана не сарвацца. Цярпець нельга — гэта шкодна для псіхікі. Таму ў першыя 2—3 дні ешце дастаткова, але налягайце толькі на карысныя прадукты, якія даюць сытасць: кашы, салаты, супы з агародніны, бабовыя, хлеб з ватрубы, ёгурты, тварог.

У дапамогу — пятрушка...

Цудоўна «забівае» апетыт адвар свежай пятрушкі, выпіты перад ядой. Такі ж эфект дае паласканне рота мятавай вадой, якую можна набыць у аптэках або заварыць самастойна: пучок мяты на шклянку вады. Выдатна змагаецца з апетытам настой інжыру і чарнасліва, які гатуецца так: паўкілаграма пладоў заліце трыма літрамі вады і варыце прыкладна паўгадзіны на слабым агні. Прымайце па 1/2 шклянкі за 30 хвілін да яды.

...таматны сок

Каб за абедам вы не пералеі, перад прыёмам ежы выпіце шклянку таматнага соку або мінералкі — так вы насыціцеся значна хутчэй.

...і травяны чай

Піце менш кавы — яна ўзбуджае апетыт. Калі хочаце пахудзець, паступова пераходзіце на травяны або зялёны чай, які, наадварот,

Здраоўе на талерцы

падаўляе голад.

Менш солі і алкаголю

Абое стымулююць апетыт і правакуюць перададанне. Акрамя таго, выкарыстоўвайце як мага менш вострых прыпраў і спецыяў, выключыце маянэз і воцат, якія надаюць страве прыцягальны водар і выклікаюць навязлівае жаданне з'есці яе.

Калі я ем...

Не рэкамендуецца есці, сядзячы за кам'ютарам, перад тэлевізарам, чытаючы кнігу і г.д. Калі чалявак есць, паралельна займаючыся якой-небудзь справай, ён есць машынальна, проста «набіваючы жыўот» і не заўважаючы, што і колькі ён з'ядае.

Хавайце ад апетыту ў ваннай

Калі ваш павышаны апетыт абумоўлены псіхалагічнымі прычынамі, супакойце яго ваннай: у цэлай ванне вы забудзеце пра саляндкае і тлустае. Ідэальны варыянт — ванна з некалькімі кроплямі эфірнага алею ванілі і кубак зялёнага чаю з мёдам.

Займіце сябе

Адзін з лепшых спосабаў пазбавіцца ад думак аб ежы — абстрагавацца, заняць сябе справай: напрыклад, калі вы дома, то вытрыце пыл, паліце кветкі, пачытайце захапляльную кнігу. А лепш за ўсё — выконвайце фізічныя практыкаванні. Гэта не толькі прымусяць вас забавіцца пра ежу, але і дазволіць патраціць лішнія калорыі.

ЯЙКА: УСЕ «ЗА» І «СУПРАЦЬ»

Адвечнае пытанне: што з'явілася раней — яйка або курыца? У філасофіі гэта бясконцае спрачка, а вось у дыеталогіі і кулінарыі рознагалосся няма — тут яйка першаснае ва ўсіх адносінах, бо: мае параўнальна невысокую каларыйнасць; змяшчае багаты набор мінералаў (жалеза, кальцій, фосфар, кобальт, цынк, магній), водарастваральных (В, В₂, В₆, Н, фоліевая кіслата) і тлустарастваральных (А, Е, D) вітамінаў; амаль цалкам засвойваецца, не ўтвараючы шлакаў; у яго складзе два розныя жаўткіныя прадукты — бялок і жаўток, якія лёгка аддзяляюцца адзін ад аднаго; гэта не хуткаспавальны прадукт, а яечныя парашкі ўвогуле захоўваюцца доўга. Дзякуючы сваім унікальным уласцівасцям, яйка здаўна прымяняецца не толькі ў кулінарыі, але і ў медыцыне. Сырая яйка рэкамендуецца ўжываць пры ангіне, сухім кашлі, ахрыпласці галасы, парушэннях стрававання, для зніжэння павышанай кіслотнасці страўнікавага соку, пры сухотках, знясіленні і для агульнага умацавання арганізма.

Есць, праўда, у яек і недахопы. Першы — высокае ўтрыманне халестэрыну, што абмяжоўвае іх ужыванне людзьмі, схільнымі да развіцця сардэчна-сасудзістых захворванняў і пажыллі. Другі — алергія: на нейкі складнік яйка або на яйкі ў любым выглядзе (у апошнім выпадку ў прадуктах абавязкова трэба адзначаць «скаваня» яйка, г. зн. тэй, што ўваходзяць у кандытарскую выпечку, маянэз і г.д.). Трэці і, бадай, самы сур'ёзны недаход — магчымасць заражэння салмаўлівазям.

прадукцыі заражэнне, ужывайце толькі свежыя яйкі і захоўвайце правільны кулінарны гігіены.

КАЛЯРОВЫЯ ЯЕЧНІ

● Гатуючы яечню, пасыпце яе дзёртай брынзай, і яна зробіць страву снежна-белай.

● Дадайце скорылькі салодкага перлу і памідораў — і атрымаеце яечню колеру залатой восні.

● Выкладзіце на ашлеце карцінку з гарошын, кукурузы, кубікаў морквы і плацінкі буркоў, вы завабіце да стала дзяцей-малажкаў.

прадукцыі заражэнне, ужывайце толькі свежыя яйкі і захоўвайце правільны кулінарны гігіены.

● Гатуючы яечню, пасыпце яе дзёртай брынзай, і яна зробіць страву снежна-белай.

● Дадайце скорылькі салодкага перлу і памідораў — і атрымаеце яечню колеру залатой восні.

● Выкладзіце на ашлеце карцінку з гарошын, кукурузы, кубікаў морквы і плацінкі буркоў, вы завабіце да стала дзяцей-малажкаў.

Тэрмастойлівы кубак змазаць унутры густым слоем сметанковага масла, затым пасыпаць дзёртым сырам. На дно выкладзіць слой нарэзанай ванільнай і ўліць узбітае яйка. Зверху зноў пасыпаць ванільнай і дзёртым сырам. Паставіць кубак у каструлю з кіпенем і варыць 12 хвілін на вадзянай лазні пад накрыўкай.

Узбіць міксерам 3 бялкі са шклянчай цукру і шклянчай свежых ці замарожаных ягад. Мус можна падаваць асобна, а можна ўпрыгожыць ім булочки, пачынае або выкладзіць на тварог.

Падрыхтавала **Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ**.

ЯЙКА У КУБКУ

Тэрмастойлівы кубак змазаць унутры густым слоем сметанковага масла, затым пасыпаць дзёртым сырам. На дно выкладзіць слой нарэзанай ванільнай і ўліць узбітае яйка. Зверху зноў пасыпаць ванільнай і дзёртым сырам. Паставіць кубак у каструлю з кіпенем і варыць 12 хвілін на вадзянай лазні пад накрыўкай.

БЯЛКОВЫ МУС СА СВЕЖЫХ ЯГАД

Узбіць міксерам 3 бялкі са шклянчай цукру і шклянчай свежых ці замарожаных ягад. Мус можна падаваць асобна, а можна ўпрыгожыць ім булочки, пачынае або выкладзіць на тварог.

Падрыхтавала **Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ**.

«Цяпла тут з лесу невялічка Травай заросшая крывічка», якую колас.

Рубрыку вядзе **Валяціна ШПЕЦКАЯ**, тэл. 285 88 81

№ 25 (275)

Работы ў садзе і агародзе ў пачатку восені

У першай палове верасня ўбіраюць бульбу. Перад уборкай за 10—15 дзён зразаюць бульбу ў клубні і спальваюць. У час уборкі клубні старанна сартуюць для ўжывання і для будучага ўраджаю. Прасуваюць бульбу дзён 20 у пашышкі.

У канцы верасня ўбіраюць моркву і сталовыя буракі.

У верасні, каб пазбегнуць расстрачвання буйных качанюў капусты, у раслін надрываюць карані. Для гэтага качані бяруць знізу абдзюмава рукамі і паварочваюць некалькі разоў у адзін бок. Пасля такой аперацыі папусленне не вільгаць з глебы спыняецца і качані у лепшым выглядзе дачкаеца сваёй чаргі ўборкі.

У самым пачатку верасня вы-

садзіце дробнацыбульныя крокусы, мускары, падснежнік, сцылу. Пад цыбуліны абавязкова падсыпаюць чысты пясок — так расліны будуць менш параждацца хваробамі.

У першай палове месяца высаджаюць клематысы. Пасаджаныя ямы павінны быць падрыхтаваны загодзя. Пры пасадцы каранёвую шышку заглыбляюць на 10 см, пры гэтым паверхня ямы, у якую высаджваюць расліну, павінна быць ніжэй за ўзровень глебы на 5 см.

У першай дэкадзе верасня пажадана сабраць насенне астраў, вярбіну (аднагадовы), мальвы, аksamітак, пятуні, тытуню думянага, салвы.

У садзе да першых замаразкаў рыхтуюць пасадчаныя ямы

пад пасадку дрэў і кустоў, мульчуруюць расліны, якія пакідаюць у зямлі на зімоўку. Першае, што неабходна зрабіць, гэта абрэзаць у апошнія дні кастрычніка парасткі, якія адцілі, пакінуўшы пенькі вышынёй 20 см. Ні ў якім разе нельга пашкодзіць, а тым больш абразаць прыкарэньні маладняк — крыніцу аднаўлення раслін наступнай вясной. Пасля гэтага кусты трэба акучыць, калі глеба сугліністая, падсыпаць пад іх перагной з тваром, калі глеба не змяшчае торфу. Потым трэба паклапаціцца пра ўкрыццё матэрыялаў. Можна выкарыстаць сухія галінкі і лісце, якое не гніе. І ўсё ж лепш укрывіць — яловыя лагі.

Укрываючы хрызантэмы ў сухое надвор'е, калі на вуліцы ўжо пачынае падмарожваць. Рабіць гэта трэба, калі мінуць адлігі, у лістападзе, але акучыць расліны глебай, якая змяшчае торф-фаерагнаў, яшчэ ў канцы кастрычніка.

Сярэдняпознія гатункі, якія цвітуць у канцы кастрычніка — лістападзе, хоць яны не паспелі адціліць, неабходна таксама абрэзаць.

Гінуць хрызантэмы зімой не столькі з-за вымрзання, колькі ў выніку вымакання і выправання ў час адлігі, асабліва ў нізкіх мясцінах, дзе збіраецца вільгаць. У такіх выпадках нават укрывіць лапнікам можа не прынесці карысці, не гаворачы пра ўкрыццё лісты, якія сама гінуць ад пераўвільгатання. Таму пры пасадцы хрызантэм трэба ўбіраць сухое месца, узгорыстае.

ПАДЗІМНЯЯ СЯЎБА

Сяўба халадастойлівых агародных культур пад зіму — стары, правераны прыём, які дазваляе атрымаць ураджай на 2-3 тыдні раней, чым пры звычайнай вясновай сяўбе. Але бывае агароднікі не ранаць усе пасадкі праводзіць падзімным спосабам. Трэба ўлічваць тое, што, паспяваючы раней, агародніна горш захоўваецца. Таму ўсё, што плануецца закладзіць на захоўванне ў

склеп, высяваецца вясной. Зіма ж для насення — час рызыкоўны, і няродка пры асабліва неспрыяльных умовах надвор'я замест густых веснавых усходаў атрымаецца пустая градка. Што падзімніцтва для асенняй сяўбы? Смела сейце моркву, цыбулю, пятрушку, кроп, кінзу, салыдзі, салату, агародны фізіс, шпінат, чаўе, салатную гарчыцу, рэпу, радыску, буракі.

Мульчыраваць — не мульчыраваць

Мульчыраванне — гэта пакрыццё паверхні глебы якім-небудзь матэрыялам. У халадных рэгіёнах глебу мульчыруюць вакол раслін для таго, каб яе сарцаць, а ў гарачых — каб вяртаваць ад гарачыні і моцнага выпарэння.

Для мульчыравання можна выкарыстаць перагой, пілавнін, апале лісце, воўно, скошаную траву, торф. Галоўнае, каб матэрыял быў рыхлым, добра прапускаў ваду і паветра, не моцна злежваўся. Мульча цёмнага колеру ўзмацняе паглынанне цеплавой энергіі сонца, што вельмі важна для цёплайлюбных раслін. У якасці мульчы выкарыстоўваюць таксама поліэтыленавую чорную і белую плёнку, нятканы матэрыял, руберойд. Гэтыя матэрыялы расцяляюць на градцы і робяць у іх адтуліны, куды вы-

саджаюць расліны. Прымяняюць і камбінаваныя мульчы, якая складаецца з двух-трох матэрыялаў. Глеба пад мульчай абаронена ад разбуральнага ўздзеяння ветру і дажджу. Акрамя таго, калі для мульчыравання выкарыстоўваюць арганічныя матэрыялы, яны служаць дадатковай крыніцай для мікраарганізмаў і раслін. Мульчыраванне не толькі значна паслабляе выпарэнне вільгаці, але і змяняе амплітуду ваганьняў тэмпературы глебы.

Культуры, якія адчувальныя да замаразкаў, не варта мульчыраваць тоўстым слоем увосені і на пачатку вясны. Справа ў тым, што рыхлыя матэрыялы, якія выкарыстоўваюць для мульчыравання (пераганой, лісце, пілавнін) дрэнна праводзяць цяпло і таму удзельна глеба пад імі дрэнна прагрэваецца. Таўшчыня слою мульчы павінна быць не больш як 3—5 см.

Пастаянны вораг усходаў, звы-

чайна на цыжкіх, малаакультураных глебах, — скарынка на глебе, што абмяжоўвае доступ кіслароду да іх і яны ад гэтага здахваюцца. У гэтым выпадку ў дапамогу мульчыраванне глебы. Аднак трэба памятаць, што мульчыраванне трэба праводзіць па рыхлай і вільготнай глебе, інакш можна атрымаць адваротны эфект. Калі ж глеба сухая, то яе папярэдне трэба паліць.

Глеба пад пакрыццём мульчы доўга застаецца цёплай, вільготнай і рыхлай. Пры наяўнасці такога пакрыцця можна значна скарцаць колькасць паліваў, прапалак. У глебе хутчэй накопільваецца ўрадлівых слоў, таму што, напрыклад, перагой, лісце, салома, трава паглынаюць вільгаць, а пры рыхленні яе паступова запраўляюць у глебу.

Цыбулю, моркву, пятрушку, агуркі і іншыя культуры мульчыруюць пасля пасеву і мульчу пакідаюць да вегетацыі, а пры рыхленні яе паступова запраўляюць у глебу.

Падрыхтоўка хрызантэм да зімы

Для таго, каб куцыі садовых хрызантэм паспяхова перанеслі зіму, важна іх правільна падрыхтаваць да зімоўкі. Першае, што неабходна зрабіць, гэта абрэзаць у апошнія дні кастрычніка парасткі, якія адцілі, пакінуўшы пенькі вышынёй 20 см. Ні ў якім разе нельга пашкодзіць, а тым больш абразаць прыкарэньні маладняк — крыніцу аднаўлення раслін наступнай вясной. Пасля гэтага кусты трэба акучыць, калі глеба сугліністая, падсыпаць пад іх перагной з тваром, калі глеба не змяшчае торфу. Потым трэба паклапаціцца пра ўкрыццё матэрыялаў. Можна выкарыстаць сухія галінкі і лісце, якое не гніе. І ўсё ж лепш укрывіць — яловыя лагі.

Укрываючы хрызантэмы ў сухое надвор'е, калі на вуліцы ўжо пачынае падмарожваць. Рабіць гэта трэба, калі мінуць адлігі, у лістападзе, але акучыць расліны глебай, якая змяшчае торф-фаерагнаў, яшчэ ў канцы кастрычніка.

Сярэдняпознія гатункі, якія цвітуць у канцы кастрычніка — лістападзе, хоць яны не паспелі адціліць, неабходна таксама абрэзаць.

Гінуць хрызантэмы зімой не столькі з-за вымрзання, колькі ў выніку вымакання і выправання ў час адлігі, асабліва ў нізкіх мясцінах, дзе збіраецца вільгаць. У такіх выпадках нават укрывіць лапнікам можа не прынесці карысці, не гаворачы пра ўкрыццё лісты, якія сама гінуць ад пераўвільгатання. Таму пры пасадцы хрызантэм трэба ўбіраць сухое месца, узгорыстае.

Сярэдняпознія гатункі, якія цвітуць у канцы кастрычніка — лістападзе, хоць яны не паспелі адціліць, неабходна таксама абрэзаць.

Гінуць хрызантэмы зімой не столькі з-за вымрзання, колькі ў выніку вымакання і выправання ў час адлігі, асабліва ў нізкіх мясцінах, дзе збіраецца вільгаць. У такіх выпадках нават укрывіць лапнікам можа не прынесці карысці, не гаворачы пра ўкрыццё лісты, якія сама гінуць ад пераўвільгатання. Таму пры пасадцы хрызантэм трэба ўбіраць сухое месца, узгорыстае.

ЭКСПЕДЫЦЫЯ ЗВЯРАЎ МАРШРУТ

Штогод першыя дні верасня супадаюць з пачаткам чарговай навукова-асветніцкай экспедыцыі «Дарога да Святыню» з Дабратворным Агнём ад Труны Гасподняй. Сёлета гэта міжнародная акцыя адбудзецца ў пяцінаццаты раз і завершыцца, як заўжды, у Дзень беларускага пісьменства. На гэты раз маршрут экспедыцыі пройдзе праз гарады і вёскі Брэскай і Гродзенскай абласцей.

Днямі шпяхам, нанесеным на сёлётную карту, праехалі некалькі ўдзельнікаў будучай акцыі. Іх мэтай было скаардынаваць арганізацыю сустрэч з жыхарамі дзевяці населеных пунктаў, узгадніць наведванне школ, інтэрнатаў, бібліятэк, удакладніць час правядзення набажэнстваў у гонар прыбыцця Дабратворнага Агню ад Труны Гасподняй.

На здымках: гэты новы храм узведзены ў гарадскім пасёлку Івянец у імя Святой Ефрасінні Полацкай будзе асвечаны нягасным Агнём, які прынес экспедыцыя; кіраўнік экспедыцыі пісьменніца Ніна ЗАГОРСКАЯ і настаяць храма іерэй Валерый удакладняюць маршрут Хроснага ходу па Дзятлаўскім раёне; сярэд ўдзельнікаў экспедыцыі — праваслаўны садоўнік маскоўскага Свята-Данілава манастыра Галіна СВЕТАВА (яе фотааб'екты ўбачыў у час зашкаўленай размовы са старэйшай Жалудоцкага пасялкоўскага Са-

вета Генадзем ЦІВІНСКІМ і дырэктарам мясцовага Дома культуры Ірынай ХАРЛАМЧУК калы стракатага кветніка на вуліцы пазсіёлка).

Яўген ПЯСЕЦКІ.

Стручковая фасоля — для стройнай фігуры

У стручковай фасолі да ежы прыдатны маладыя стручкі, яе толькі ў іх пачынае фарміравацца насенне.

Стручковая фасоля — дыетычны і лекавы прадукт. Яна не вельмі багатая на бялок, у адрозненне ад звычайнай фасолі, аднак змяшчае больш вітамінаў (А, групы В, С, Е, РР₁). У маладых створках расліны шмат аргініну — рэчыва, якое памяншае ўзровень цукру ў крыві. А фоліевая кіслата, магній і калій, якія таксама ёсць у фасолі, зніжаюць рызыку развіцця інфаркту. Таму супы з фасолі і адвар яе створак рэкамендуецца пры хваробах сэрца і цукроваму дыябеце. Невялікая ж колькасць клетчаткі, у параўнанні з сухімі бабамі, і нізкая каларыйнасць (24 ккал) робяць стручковую фасолю незаменай у рэцэпце тых, хто хоча заўсёды мець ідэальную фігуру.

Салата з фасолі

Нарэзаную стручковую фасолю (400 г) адварыць на вадзянай лазні. Пакуль фасоля гатуецца, зрабніць грэцыя арэхі і часнок. Усё змя-

шаць, дадаць 1 ст. лыжку аліўкавага алею і пасаліць.

Суп з вермішэлю

Вам спатрэбіцца: 1,5 л булёну, 1 морква, 1 цыбуліна, 200 г стручковай фасолі, 100 г вермішэлі, зялёнага.

У булёне зварыць ачышчаную, нарэзаную кружочкамі моркву, цыбулю і нарэзаную стручку фасолі. У асобнай каструлі ў салёнай вадзе адварыць вермішэль, зліць ваду і пакрыць у гэтай супе. Пры падчыне пасыпаць суп дробна нарэзаным зялёнакам.

Закуска са стручковай фасолі

Вам спатрэбіцца: 400 г фасолі, 4—5 салодкіх перцаў, 2 цыбуліны, 3 зубкі часноку, 2 ст. лыжкі алею, 1/2 ч. лыжкі воцату, соль, молатый чорны перац, пятрушка.

Фасолю адварыць. Цыбулю, салодкі перац нарэзаць саломкай, крыху абсмажыць, змяшаць з фасолі. Дадаць соль, перац, воцат, здробнены часнок. Усё перамяшаць, выкладзіць у салатнік і ўпрыгожыць пятрушкай.

28 жніўня

1749 год — нарадзіўся лаган Гётэ, выдатны нямецкі паэт, заснавальнік нямецкай літаратуры Новага часу.

«Самая страшная хлусня — гэта ісіціна, крыху зменшая».

Георг Ліхтэнберг (1742—1799), нямецкі пісьменнік-сатырык.

Дзве дні

Чытаць дні.

ЛЮСТЭРКА

Здольнасць адлюстроўваць наваколны свет нарадзіла гэтай рэчы шмат цікавых якасця